

Bilag 1

Bemærkninger til forslag til Danmarks Riges Grundlov.

(Forfatningskommissionens betænkning s. 28—42).

Til § 1.

Denne paragraf, som ikke findes i den gældende grundlov, er foranlediget af den ændring i Grønlands statsretlige stilling, som forfatningsforslaget medfører. Grønland er efter den gældende grundlov såvel som efter tidligere grundlove undergivet det almindelige danske statsstyre, herunder lovgivningsmagten; men iøvrigt gælder grundlovens bestemmelser ikke for Grønland. Grønland er således ikke repræsenteret på rigsdagen, og f. eks. grundlovens § 78 om anholdelse og fængsling og § 80 om ejendomsretten gælder ikke på Grønland.

På baggrund af den omfattende ændring, der i disse år sker i Grønlands økonomiske og sociale struktur, har de grønlandske tilfornordnede i rigsdagens Grønlandsudvalg anmodet om, at der i grundloven optages en bestemmelse, hvorefter Grønland anerkendes som en integrerende del af det danske rige og på lige fod med den øvrige befolkning repræsenteres på rigsdagen. Udvalget har i skrivelse af 17. marts 1952 til statsministeren tilsluttet sig dette synspunkt, jfr. bilag 1.

For kommissionen har foreligget et af de tilfornordnede professorer Poul Andersen og Alf Ross afgivet responsum (bilag 2) om Grønlands og Færøernes statsretlige stilling.

Efter at der i kommissionen var konstateret enighed om det af rigsdagens Grønlandsudvalg foreslåede, bemyndigede statsministeren i skrivelse af 13. august 1952 (bilag 3) landshøvdingen til at forhandle med landsrådet om Grønlands statsretlige stilling og den grønlandske repræsentation i rigsdagen.

I skrivelse af 29. oktober 1952 (bilag 4) har landshøvdingen meddelt, at landsrådet enstemmigt kunne tilslutte sig den af regeringen og kommissionen foreslåede bestemmelse.

Den foreslåede paragraf vil medføre, at grundloven i sin helhed får gyldighed for Grønland. Som følge heraf vil Grønland blive repræsenteret i rigsdagen.

På grund af Grønlands geografiske og klimatiske forhold har kommissionen dog anset det for nødvendigt at foreslå, at visse af grundlovens bestemmelser for Grønlands vedkommende kan fraviges ved lov.

Til § 2.

Paragraffen fastslår, at Kongemagten nedarves til mænd og kvinder. Arver en kvinde tronen, har hun derfor samme retsstilling som Kongen i grundloven og lovgivningen i øvrigt. Som følge heraf omfatter udtrykket „Kongen“ overalt også en regerende dronning. Der henvises i øvrigt til det af kommissionen stillede forslag til tronfølgelov med bemærkninger (se side 68).

Til §§ 3—6.

Paragrafferne er enslydende med den gældende grundlovs §§ 2—5.

Til § 7.

Efter den gældende grundlovs § 6 gælder en særlig fra almindelige civilretlige regler afvigende myndighedsalder for Kongen og de kongelige prinser. Der synes dog for de sidstes vedkommende i almindelighed ikke at være tilstrækkelig grund for en sådan afvigelse. Et særligt hensyn gør sig alene gældende for tronfølgerens vedkommende derved, at det er ønskeligt, at han, jfr. reglen i forslagets § 17, på et tidligt tidspunkt kan tage sæde i statsrådet. Reglen om den lavere myndighedsalder er derfor indskrænket til alene at gælde tronfølgeren.

Til § 8.

Paragraffen svarer til den gældende grundlovs § 7.

Til § 9.

Paragraffen er enslydende med den gældende grundlovs § 8, alene bortset fra, at udtrykket „den forenede rigsdag“ er ændret til „rigsdagen“ som følge af, at den foreslåede rigsdag ikke længere vil være delt i to ting.